

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
AVRUPA BİRLİĞİ BAŐKANLIĐI
Mali İőbirliĐi ve Proje Uygulama Genel M¼d¼rl¼Đ¼
Birlik Programları ve Sınır Ötesi Daire Başkanlığı

AVRUPA YENİLİK BAŞKENTİ ÖDÜLÜ

BİLGİ NOTU

Öd¼l¼n Kapsamı ve Amacı

Avrupa Komisyonu, 2014-2020 yılları arasında uygulanan AB'nin Araőtırma ve Yenilik Alanında 8. Çerçeve Programı Ufuk 2020 kapsamında ilk kez fonlanan Avrupa Yenilik Başkenti Öd¼l¼ne, Avrupa vatandaşları üzerindeki güçlü pozitif etkisinden ötür¼ 2021 yılından itibaren 9. Çerçeve Programı Ufuk Avrupa (2021-2027) kapsamında da devam edileceğini açıklamıőtır.

Avrupa Yenilik Başkenti Öd¼l¼; őehirlerde yaőayan insanların sosyal, k¼lt¼rel, ekonomik ve çevresel koőullarını kolaylaőtırarak őehir ekosistemini iyileőtiren ve őehre yüksek katma değer sağlamak gayesiyle yeniliği destekleyen, yeniliği kent yaőamının içine s¼rd¼r¼lebilirliklerini sağlayarak dahil edebilen Avrupalı őehirlere her yıl Avrupa Komisyonu tarafından verilmektedir.

Yenilik Başkenti Öd¼l¼ çağırısı, AB'nin Araőtırma, Bilim, Teknoloji Geliőtirme ve Yenilik Çerçeve Programları kapsamındaki ÷lkelerde bulunan őehirleri yeniliğe ve akıllı dönüő¼me önc¼l¼k etmeye davet etmektedir. Komisyon bu Öd¼l¼ vasıtasıyla yeniliği teővik etmek ve diğer őehirlere ilham kaynağı olacak rol modeller belirlemek arzusundadır.

Öd¼l¼n Tarihçesi

Ufuk 2020 Programı kapsamında 2014 yılında pilot bir proje tasarlanarak verilen Öd¼l¼'n¼n 2015 yılında tasarım aőaması devam etmiő ve 2016 yılından itibaren ise her yıl d¼zenli olarak Program ÷lkelerinden baővuran őehirler arasından bağımsız değerlendiriciler deőeĐiyle Avrupa Komisyonu tarafından sečilerek verilmeye baőlanmıőtır.

Geçmiş yıllarda Avrupa Yenilik Başkenti Öd¼l¼'n¼ kazanan őehirler:

2020

Avrupa Yenilik Başkenti Öd¼l¼: Leuven (Belçika)

İkincilik Öd¼l¼: Cluj-Napoca (Romanya), Espoo (Finlandiya), Helsingborg (İsveç), Valensiya (İspanya), Viyana (Avusturya)

2019

Avrupa Yenilik Başkenti Öd¼l¼: Nantes (Fransa)

İkincilik Öd¼l¼: Antwerp (Belçika), Bristol (İngiltere), Espoo (Finlandiya), Glasgow (İskoçya), Rotterdam (Hollanda)

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
AVRUPA BİRLİĞİ BAŐKANLIĐI
Mali İőbirliĐi ve Proje Uygulama Genel M¼d¼rl¼Đ¼
Birlik Programları ve Sınır Ötesi Daire Başkanlığı

2018

Avrupa Yenilik Başkenti Öd¼l¼: Atina (Yunanistan)

İkincilik Öd¼l¼: Aarhus (Danimarka), Hamburg (Almanya), Leuven (Belçika), Umea (İsveç), Toulouse (Fransa)

2017:

Avrupa Yenilik Başkenti Öd¼l¼: Paris (Fransa)

İkincilik Öd¼l¼: Tallinn (Estonya), Tel Aviv (İsrail)

2016:

Avrupa Yenilik Başkenti Öd¼l¼: Amsterdam (Hollanda)

İkincilik Öd¼l¼: Paris (Fransa), Torino (İtalya)

2014

Avrupa Yenilik Başkenti Öd¼l¼: Barcelona (İspanya)

İkincilik Öd¼l¼: Grenoble (Fransa), Groningen (Hollanda)

Öd¼le Başvuru Koőulları

Őehirler öd¼le başvurabilmek için;

- Avrupa Yenilik Başkenti öd¼l¼ için en az 250.000, Avrupa Yükselen Yenilikçi Őehir öd¼l¼ için 50.000 ila 250.000 arası nüfusa sahip olmak
- Bir AB ülkesinde veya Ufuk Avrupa Programı'na katılım sağlayan ülkelerden birinde bulunmak
- Daha önce Avrupa Yenilik Başkenti öd¼l¼ kazanmamış olmak

őartları aranmaktadır.

Öd¼l temelde;

- Yenilik için őehri bir sınama alanı olarak kavramak ve yenilikçi kavramları, süreçleri, araçları ve yönetim modellerini deneyimlemek
- Yenilikçi girişimlerin ve KOBİ'lerin büyümesini hızlandırmak,
- Sivil toplumdan endüstriye, vatandaşlardan akademiye kadar tüm paydaőlar arasındaki sinerjiyi kuvvetlendiren yenilik ekosistemleri oluőturma yoluyla yerel yenilik ekosistemini őekillendirmek
- Őehrin çekiciliğini artırmak ve diğer őehirler için bir rol model halinde getirmek
- Uzun vadeli stratejik yenilikçi őehir vizyonunu benimsemek

eksenlerinde yapılan değerlendirmeler neticesinde sahibini bulmaktadır.

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
AVRUPA BİRLİĞİ BAŐKANLIĐI
Mali İőbirliĐi ve Proje Uygulama Genel M¼d¼rl¼Đ¼
Birlik Programları ve Sınır Ötesi Daire Başkanlığı

En yüksek puanı alan 10 başvuru Br¼ksel’deki toplantıya çağrılmaktadır ve nihai değerlendirme sonucu açıklanmaktadır.

2020 Yılı Avrupa Yenilik Başkenti Öd¼l¼

5 Mart 2020-23 Haziran 2020 tarihleri arasında başvuruları alınan 2020 Yılı Avrupa Yenilik Başkenti Öd¼l¼nde son aşamaya kalan 12 őehir őunlar olmuőtur:

- Cluj-Napoca (Romanya)
- Espoo (Finlandiya)
- Ghent (Belçika)
- Groningen (Hollanda)
- Helsingborg (İsveç)
- Leeuwarden (Hollanda)
- Leuven (Belçika)
- Linz (Avusturya)
- Milano (İtalya)
- Reykjavik (İzlanda)
- Valensiya (İspanya)
- Viyana (Avusturya)

24 Eylül 2020’de düzenlenen Öd¼l töreninde ise 2020 yılı Avrupa Yenilik Başkenti olarak Belçika’nın Leuven őehri layık gör¼lm¼őtur. İkinciliği paylaőan őehirler ise Romanya’dan Cluj-Napoca, Finlandiya’dan Espoo, İsveç’ten Helsingborg, İspanya’dan Valensiya ve Avusturya’dan Viyana olarak belirlenmiőtir.

İlham veren yönetiőim modelleri, kent sakinlerinin yenilik ve karar alma süreçlerine dahil olması için uygulanan mekanizmaları ve yenilikçiliğe verdiği destekle m¼kemmelleően ve misyon odaklı bir őehir olan Leuven 2020 yılında Öd¼l’¼n sahibi olmuőtur.

Leuven’e bu Öd¼l¼ getiren projelerden bazıları;

- “Leuven 2030” ve “Leuven MindGate” projeleriyle, d¼rtl¼ sarmal adı verilen ve hükümet, őirketler, eğitim kurumları ve vatandaşlardan oluőan yapıyla őehir yönetiőimine b¼t¼nc¼l bir yapının entegre edilmeye çalıőılması,
- “Leuven Yardımlaőıyor” Projesiyle pandemi döneminde, binlerce gön¼ll¼ yardımıyla çeőitli ihtiyaçların hızlı bir őekilde karőılanması,
- “Leuven ÖĞreniyor” Projesiyle SOM adı verilen aĐ sayesinde öğrenciler, öğretmenler, uzmanlar ve gön¼ll¼lerin uzaktan eğitim sistemine kolay ulaőımının sağlanması

olarak gösterilebilir.

Öd¼l¼n Sunduğu Kazanımlar

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
AVRUPA BİRLİĞİ BAŐKANLIĐI
Mali İőbirliĐi ve Proje Uygulama Genel M¼d¼rl¼Đ¼
Birlik Programları ve Sınır Ötesi Daire Başkanlığı

2021 Avrupa Yenilik Başkenti kategorisinde:

- Avrupa Yenilik Başkenti seçilen őebre 1 milyon avro ve Avrupa Yenilik Başkenti unvanı verilmektedir.
- İlk üçe giren diğer iki őehrin her birine 100 bin avro para öd¼l¼ verilmektedir.

2021 Avrupa Yükselen Yenilikçi őehir kategorisinde:

- Avrupa Yükselen Yenilikçi őehir ünvanını kazanan őehire 500 bin avro
- İlk üçe giren diğer iki őehrin her birine 50 bin avro para öd¼l¼ verilmektedir.

Türkiye’den bir őehrin; tüm bileőenlerinin yönetiőim mekanizmalarına dahil edilmesi, yenilikçi projelerin desteklenmesi gibi hususlarda yapmış olduğu ve yapacağı nitelikli çalıőmalar neticesinde Avrupa Yenilik Başkenti Öd¼l¼ kapsamında başarılı neticeler almasının önünde engel gör¼lmemektedir.

Öd¼l¼n ayaklarından birini oluőturan yenilikçi fikirlerin geliőtirilmesi ve őehir yaőamına uyarlanması konusunda, İstanbul ve Ankara başta olmak üzere birçok őehrimizde bulunan ve son yıllarda ciddi atılımlar yapan Teknopark’lar, yurtdıőından yoğun ilgi çeken giriőim őirketleri ve AB’nin Araőtırma ve Yenilik Çerçeve Programları kapsamında projeler geliőtirmiş ve uygulamış őehirlerimiz (belediyeler, üniversiteler, iőletmeler) göstermektedir ki Türk őehirleri gereken yenilikçilik potansiyeline fazlasıyla sahiptir.

Ayrıca, 26313 sayılı Yönetmelikle düzenlenen Kent Konseyleri büt¼nc¼l ve kapsayıcı bir őehir yönetiőim yapısının temel gereklerini halihazırda ortaya koymuőtur. Yasal temele de dayanan bu hususun etkin kullanımına yönelik kurulacak olan mekanizmalar vasıtasıyla, Avrupa Komisyonu’nun Öd¼l¼ verirken gözettiği temel kriterlerden olan toplumun tüm bileőenlerinin adil ve kapsayıcı bir düzlemde őehir yönetimine dahil edilmesi kriterinin de karőılanması mümkün olmaktadır.

Ek:

Geçmiş Yıllarda Kazanan őehirler ve Projeleri Hakkında Kısa Bilgiler

2014 Yılı

Barcelona “Bir Toplum őehri Olarak Barcelona” projesi kapsamında sunduğu yeni teknolojilerle ekonomik büyümeyi hızlandırma ve kent sakinlerinin refahını artırmayı amaçlamıőtır. Sunulan bu yeni teknolojiler;

- açık veri kullanımı
- akıllı aydınlatma, hareketlilik ve artık enerji konularında sürdürülebilir giriőimler oluőturma
- araőtırma merkezleri, üniversiteler, özel ve kamu paydaőları ve çeőitli biliőim-iletiőim giriőimleri arasında iőbirlikleri kurma

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
AVRUPA BİRLİĞİ BAŐKANLIĐI
Mali İŐbirliĐi ve Proje Uygulama Genel M¼d¼rl¼Đ¼
Birlik Programları ve Sınır Ötesi Daire Başkanlığı

konularında sağladığı ilerlemelerle Barcelona'ya 2014 yılı Avrupa Yenilik Başkenti ünvanını getirmiŐtir.

2016 Yılı

Bilim-eğitim kuruluŐları, iŐ d¼nyası, h¼k¼met ve sosyal organizasyonları bir araya getirerek karmaŐık ŐehirleŐme problemlerine etkili ç¼z¼mler bulmayı amaçlayan Amsterdam AMS Enstit¼s¼, Öd¼l¼ Amsterdam'a getiren önemli etkenlerden biri olmuŐtur.

2017 Yılı

Paris'e Öd¼l¼ getiren temel sebepler Avrupa Komisyonu tarafından;

- giriŐimciler için kuluçka merkezi olarak kullanılmak üzere toplamda 100 bin metrekareyi aŐan alan sunulması
- d¼nyanın en büyük giriŐimci kamp¼s¼ olan ve 1000'den fazla giriŐimciye ev sahipliği yapan "Station F" projesini oluŐturması
- tüm Őehri sarmalayan bir projeler ağı olan Yenilik Yayısı Projesiyle, ekonomik ve sosyal açaıdan yenilikler için uygun bir ortam yaratma çabası
- Őehir b¼tçesinin %5'inin kent sakinleri tarafından önerilen ve uygulanan projelere ayrılması

olarak gösterilmiŐtir.

2018 Yılı

Atina, geçmiş yıllarda yaŐadıĐı ekonomik ve sosyal krizlerle baŐa çıkarken kullandığı yenilikçi projeler sayesinde bu Öd¼l¼n sahibi olmuŐtur. Bu projeler;

- terkedilmiŐ konut ve iŐyerlerinin restore edilmesi, yeniden sahiplendirilmesi ve bu Őekilde Atina'nın tüm sokaklarına yeniden canlılık kazandırılması için bu konut/iŐyerlerinin sahiplerine küçük meblağlı fonlar tahsis edilmesini öngören POLIS Projesi
- 90 yıllık Kypseli Pazarının yenileŐtirilmesi ve yeniden sergilere, tiyatrolara ve diğer etkinliklere ev sahipliği yapmasının sağlanması
- Göçmenlere geleneksel ve diğital yetenekler kazandırılmasını öngören "Curing the Limbo" Projesi
- Atina'nın diğital stratejisini oluŐturma, diğital okuryazarlık eğitimleri sunma ve akıllı geri dönüş¼m konteynırları gibi sürdürülebilir yenilikler geliŐtirmek üzere bir Diğital Meclis kurarak Őirketlerin ve eğitim kurumlarının bir araya getirilmesi

Őeklinde sıralanabilir.

2019 Yılı

Nantes'e bu Öd¼l¼ getiren temel sebep; enerji, yaŐlılık, diğital dönüş¼m, toplumsal kapsayıcılık da dahil olmak üzere pek çok konuyla mücadelede demokratik katılımın etkin bir biçimde kullanılması olmuŐtur.

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI
AVRUPA BİRLİĞİ BAŐKANLIĐI
Mali İőbirliĐi ve Proje Uygulama Genel M¼d¼rl¼Đ¼
Birlik Programları ve Sınır Ötesi Daire Başkanlığı

Őehir; kamu politikası kararları alırken “açık yönetiőim” vizyonu gereği geniş bir katılımcı ağıyla diyalogu ön planda tutmayı başarmıőtır. Bu doğrultuda oluőturulan “Geniş Müzakereler” oluőumuyla, 50 bin kent sakininin katılımıyla birçok konuda tartıőmalar yapılmıő ve çeőitli projeler hazırlanmıőtır.

Ayrıca özel ve kamu sektör¼ arasında sosyal yenilik alanındaki iő birliğini artırmayı amaçlayan “Ecosolies”, geliőtiricilere yenilikçi alanlardaki çalıőmalarında kullanmak üzere gerekli hizmetleri sunan “Nantes őehir Laboratuvarları”, giriőimcileri ve yeni teknolojileri destekleyen “Nantes Fransız Teknoloği Merkezi gibi projeler de őehrin bu unvanı kazanmasına destek olmuőlardır.